

Paul GOMA

Scriitor român născut la Mana, Basarabia, stabilit la Paris, militant anti-comunist. Proza *Camera de alături* face parte din volumul omonim de debut, prima ediție, ESPLA, 1968; ediția a doua, îngrijită de Flori Bălănescu, editura Ratio et Revelatio, Oradea, 2015.

CAMERA DE ALĂTURI

În camera de alături, în timpul zilei și în vremea nopții e liniște. Liniștea n-ar fi mai auzită, mai deasă, dacă încăperea ar fi nelocuită. Însă acolo, de mulți ani, în pat: Bătrâna.

Peretele dintre noi e subțire, sonor. S-ar auzi o răsuflare mai strâmtată; așternutul foșnind; ori un ceasornic. (I-ar sta bine odăii cu o pendulă umblând de capul ei, lovind la întâmplare, în cristal, niște ore indiferente, cu muzică, tăind aerul vechi în felii cu greutatea pierdută, ca pluta; un deșteptător Cefere, cu nichelul în solzi și arătătoarele pleoștite la un totdeauna șase-și jumătate, dar măcinând bine dintr-un secundar vânjos; cu un ceasornic de buzunar, plăcut palmelor, din argint; ori cu unul din cele purtate în sân, de gât, cu lăntșor, cu panglică neagră.) Dar nu se aude mărunțitul niciunuia. Nu i-l aud, nu este. Alături, unde Bătrâna trece mereu dincolo, nu e nimeni, mai nimeni decât dacă n-ar fi.

Când se luminează de ziuă și când cade seara, vine o femeie. Vine de undeva din oraș, de departe, din alt cartier. Fiică, soră mai mică, nepoată sau doar o femeie care vine de două ori pe zi din cine știe ce cartier îndepărtat ori chiar de pe strada noastră. Vine și, înainte de a închide

ușa în urma ei, salută după timp, cu glasul femeilor venind de afară, din ger, din soare, și glasul ei sună cu miros de femeie de treabă, oleacă grasă și bine odihnită, noaptea, de bărbat. Odată cu ușa deschisă, camera de alături se scutură ca pentru dereticatul de Paști. Bătrâna răspunde cu grabă, încep să cânte cești, farfurii, linguri, pe dușumea se mută de bunăvoie un scaun, se mută mărunț, a spor, pașii din oraș, și mai ales, mai ales pâlpaie glasul Bătrânei, nu vătuit, ci plin de ascuțimi nesigure, slăbit și nu încet, nu glas de surd, ci glas de om care a uitat să moară.

— În câte suntem azi?, întrebă de două ori pe zi, femeia îi spune, și atunci, ea: Mai are doi ani, e-n anul trei, ei fac cinci de tot, adică mai are doi... (suntem vecini din anul întâi al aceluia sau al acelei cineva...) și o cuprinde o vioiciune speriată, și începe să povestească ce i s-a mai întâmplat de la ultima vizită – de azi-dimineață ori de aseară –, întâmplările sunt multe, pline, apoi mai sunt visele, și toate acestea trebuie spuse acum, neapărat, ca nu cumva să se întâmple ceva îngrozitor, timpul să fie sugrumat și, odată cu el, visele și întâmplările. Apoi:

— În opșpe-mi vine pensia, să nu lipsești,

să nu-ntârzii, să vii neapărat, să nu uiți, în opșpe, în opșpe... insistă ea, sunând cuvintele curat, ca bătându-le în cuie.

— Cum să uit, Doamne ferește, doar pînă acum tot eu i-am trimis... zice femeia, nu se gîndește neapărat la asta, și mi-aș dori o asemenea femeie, nu chiar neastă, ci așa, o femeie, oleacă grasă, deschizându-mi ritmic ușa, venindu-mi cu mirosul ei înțepător și de afară.

— Bine-bine, așa-i, dar să nu uiți și să... să... neapărat, ne-a-pă-rat, după aceea să... și ei să... ne-a-pă-rat, își dă ea drumul, sunt atâtea treburi de aranjat, nu mai este timp, e în anul trei, mai are doi, să nu uiți, neapărat, ne-a-pă-rat.

E întreruptă ca să mănânce. Mai spune câte ceva cu gura plină, e dojenită pentru cine știe ce, nu răspunde, sună linguri, farfurii, umblă pașii de două ori pe zi.

Apoi scârțâie arcurile patului, femeia spală vasele, glasul Bătrânei, culcat, mai ostenit de îndestulare, se aude, readus:

— Aaaai-ai, Doamne-Doamne!, se roagă ea, nu se vaietă. Aaaai-ai, Doamne-Doamne!, se văietă ea, uitând ruga, apoi ceva în fărâme, sfâșietor, suferință strâmbă, lungă, răbufnind pentru tăcerea care a fost și pentru cealaltă, o fi având gâtul ca degetul și capul cât pumnul, s-a retras către dimensiunile de începuturi, dar nu destul, mai are, mai are până-n anul cinci, 'aaai-ai, Doamne-Doamne!...

După o vreme femeia pleacă, luându-și pașii, ducând și cuvintele. În urma ei se rează straturile de mîl uscat și grele, curgerea se încovrigă la loc, înghițindu-și coada, ușa s-a zidit, a rămas auzul să doară.

Și doare, ținut la o parte, e un loc ocupat, reprezentăția s-a isprăvit, trebuie să înceapă următoarea, dar scaunul meu nu e liber, cineva a adormit în el sau pur și simplu mai are doi ani – e abia în trei –, dar ce-mi pasă?, ce-mi pasă

mie?, și nu îndrăznesc decât să ascult de dincoace de perete încremenirea de dincolo. Iar acolo Bătrâna s-a încleștat de rezemătorile scaunului și nu se lasă smulsă, și e împotriva firii, dar nu-i spune nimeni nimic și cu toții așteptăm reluarea firului.

Într-o noapte am visat că mor. Nu ca altădată când, trăindu-mi visul, știam că visez, iar paralela îmi dădea siguranța spatelui acoperit. De astă dată muream cum se moare, sfâșietor de singur, deși în jur era multă lume. O simțeam apropiindu-se prin degetele picioarelor, auzeam un ceas și cu fiecare dinte de roțiță ea îmi era mai aproape, iar durerea cea mare nu era că mor, ci că mă opresc, ca și cum n-ar fi fost același lucru, mi se opriseră picioarele, mi se opreau măruntaiele, plămânii încă se zbăteau, înnebuniți, să i se opună, dar nu-i puteam ajuta, venea pacea pe care n-o doream, amortindu-mă călduț, și atunci m-am opintit s-o alung, măcar pentru o clipă. Și m-am trezit.

Nu știu dacă urlasem. Poate că nu, fiindcă acolo îmi osteniseră și plămânii. Am aprins lumina și am băut apă, îmi era frig, nu nimeream țigările și-mi venea să răcnesc de bucurie disperată și mă amânam, ori nu mai aveam putere.

Rămăsesem îndoit pe marginea patului, urmărind cu auzul fâlăitului victorios al aripii, îndepărtându-se, urcând. Acum știam că nu la mine venise, dar, prea aproape fiind, mă atinsese și pe mine cu aerul bătut.

Prin peretele subțire, sonor, auzeam pulsând, întoarsă, liniștea noastră cea de toate zilele, vie, mustind de sunetele celui de al cincilea an, încheiat.

Și un ceasornic străbătând egal timpul dezdoit.

martie 1966